

om, hvilket Rentetilskud vi skal yde, er af Betydning for os at kende disse Betingelser.

Thi det er ganske rigtigt, hvad der allerede er fremført af det ærede Medlem Hr. H. P. Hansen (Sorø Amt), at et Rentetilskud paa $1\frac{1}{2}$ pCt. halvaarlig, saaledes som vi efterhaanden i en Række Love, som under Krigstiden blev vedtaget, arbejdede os op til, er noget ganske andet, naar den Rente, Kommunerne skal yde, er 5 pCt., end naar den er 8—9 pCt., eller hvad den nu maatte blive. Jeg vil gerne til det ærede Medlem Hr. Harboe sige, at det Synspunkt, under hvilket man maa se Spørgsmaalet om Rentetilskuddet, kan ikke være det af ham angivne: udelukkende Hensyn til Statskassens Tarv. Det ærede Medlem synes herefter at mene, at vi sidder her væsentligt for at varetage Statskassens Tarv. Men dette er ikke rigtigt; vi sidder her for at fremme Samfundets Tarv, og Spørgsmaalet er: Hvad er nødvendigt for, at dette Formaal, Iværksættelse af Arbejder gennem Kommunerne, kan blive til Virkelighed, og hvorfor henvender Staten sig til Kommunerne, og hvad er det, Staten beder Kommunerne om? Staten beder Kommunerne om at iværksætte Arbejder, som de maaske ellers ikke under de nuværende dyre Tider vilde igangsætte. Staten beder Kommunerne gøre det for derigenem at modvirke en Arbejdsløshed, som er en Ulykke for Samfundet som Helhed. Derfor bør det, som disse Kommuner paatager sig, ikke hvile som en alt for stor Byrde for den enkelte Kommune, men paa Samfundet som Helhed; thi ellers vil den Kommune, som i Forstaaelse af sin Pligt imødekommer Statens Opfordring liberalt, og som kraftigt igangsætter Arbejder, komme til at paatage sig for Samfundets Skyld store Byrder, som den Kommune, der efterladende ikke følger Statens Opfordring, frier sig for. Derfor er det nødvendigt at undersøge, hvilke Rentetilskud vi skal give, ud fra Spørgsmaalet om, hvilken Rente Kommunerne skal give, og ud fra, at det er en Opfordring til Kommunerne, som Staten her stiller.

Meget ofte gøres der opmærksom paa, at man ikke bør føre kommunale Synspunkter ind i Forhandlingen her; og det kan være rigtigt, at man undertiden i denne Rigsdag møder Udtalelser, som er alt for meget prægede af de paagældende Medlemmers kommunale Stilling. Men i dette Tilfælde er det ikke et kommunalt Syn, der føres frem; tværtimod, det er et samfundsmæssigt Syn, der føres frem, naar

man paapeger, at Kommunerne maa have et Rentetilskud, som er afgjort efter, hvad det koster dem at iværksætte disse Arbejder, som Staten opfordrer dem til. Hvis det nu er rigtigt, at Renten maa blive 8—9 pCt. — derom maa formodentlig den højtærede Finansminister kunne sige noget i Henhold til sit Kendskab til den hele finansielle Tilstand rundt om i Verden —, saa er det klart, at 3 pCt. ikke er nogen tilstrækkelig Hjælp til Kommunerne; det vil følgelig være naturligt at yde dem et større Rentetilskud, for at Rentetilskuddet skal staa i samme Forhold til den nuværende Rente, som de tidligere Loves Rentetilskud til den tidligere Rente.

I øvrigt kan jeg tiltræde dette Lovforslag og kun glæde mig over, at man paa dette Omraade ganske roligt sætter sig ud over, hvad Finanskonferencen i Bryssel har udtalt. Det er ikke saa længe siden, vi ved et andet Spørgsmaal hørte Finanskonferencen i Bryssel blive fremhævet som Autoritet, nemlig med Hensyn til Regeringens Holdning i Valutaspørgsmaalet. Men er der noget, som Finanskonferencen i Bryssel advarede imod, var det imod, at Kommunerne forøgede deres Laan, og at Staten ydede nogen som helst Medvirkning dertil; denne Konference opfordrede i al Almindelighed til at spare paa alle offentlige, statslige og kommunale Midler. Alligevel er der for mig ingen Tvivl om, at det vilde være en daarlig Nationaløkonomi, hvis man tager den anførte Udtalelse fra denne Konference som Rettesnor ogsaa overfor dette Spørgsmaal, idet det utvivlsomt er en daarlig Økonomi, hvis man i Stedet for at iværksætte Arbejder betaler Arbejdsløshedsunderstøttelse. Det har vi hævdet under hele Krigen. Derom er vi fuldkommen enige. Men jeg gør kun opmærksom paa, at i dette Øjeblik, da Regeringen fremsætter det Lovforslag om et kommunalt Laan med Statsgaranti, kasserer den fuldstændig denne store Autoritet, som man i en anden Anledning paaberaabte sig. Jeg vil paa ingen Maade underkende, hvad der blev sagt der af Mænd, som er i høj Grad vise paa deres Omraade, men som tilhører en bestemt Gruppe indenfor Samfundene, og hvis Syn er bestemt af denne Gruppes Syn. Men hvad der bør gøres i et Land, bør netop, som den højtærede Statsminister har sagt, bestemmes ud fra de foreliggende Forhold i hvert enkelt Tilfælde.

Den Tendens, som findes i dette Lovforslag, vil sikkert give sig Udslag i, at Staten fortsætter sine Bestræbelser for ogsaa selv at iværksætte Arbejder. Om dette